

šole naj se odpravijo, oziroma omeje na najs krajše in neodložljive potrebe, a vedno sporazumno z dotičnim okrajnim šolskim svetom. (Sprejeto.)

8. Poseben Uraden šolski list: Ponovno se zahteva izdajanje šolskega uradnega lista. (Sprejeto.)

9. Zakotne šole: UJU pov. Ljubljana zahteva, da naši zastopniki pri viš. šol. svetu z vsem povdorkom nastopijo proti zakotnim šolam in proti nameščanju novsem nezadostno kvalificiranih oseb za pomožne učitelje. (Sprejeto.)

Odobrenje sklepov širšega sosveta.

Referent tov. P. Flerè: Tov. P. Flerè predloži skupščini sklepe širšega sosveta pov. UJU v Ljubljani z dne 19. junija t. l. v kolikor jih ne vsebujejo že predloženi odseki. Skupščina je vse sklepe soglasno sprejela. Izvzemši sklepa o delitvi šolske uprave z ozirom na dve oblasti v Sloveniji, ki ga je predložil referent stan.-pol. odseka in je bil sprejet z 38 glasovi proti 24 glasovom.

Volitve.

Za državno skupščino v Sarajevu je bilo izvoljenih sledečih 10 delegatov: 1. Močnik (Mežiška dolina), 2. Hren (Maribor), 3. Flere (Ptuj), 4. Voglar (Celje), 5. Jurko Vitko (Laško), 6. Majer —Hrome (Ljubljana), 7. Franke Marija (Krško), 8. Hude Drago (Radovljica), 9. Janja Miklačičeva (Kranj), 10. Jurko Rado, nadzornik (Prekmurje).

Volitve stalnih članov odsekov: Nato so se izvršile volitve stalnih članov odsekov, ki jih priobčimo, ko bo ožji sosvet dopolnil listo s svojimi zastopniki — v smislu poslovnika.

Iz XXVII. seje višjega šolskega sveta.

V četrtek dne 7. septembra t. l. se je vršila seja višjega šolskega sveta. Podpredsednik Jakob Dimnik je otvoril sejo ob 8. uri, pozdravil člane in ugotovil sklepčnost. Zapisnik zadnje seje se je odobril. Za overovalca zapisnika je imenoval dr. Er. Mayerja in dr. Jos. Pipenbacherja.

Poročilo podpredsednika Jakoba Dimnika.

Podpredsednik Jakob Dimnik je poročal o važnejših dogodkih od zadnje seje. Vlog je došlo od zadnje seje, ki se je vršila dne 13. julija t. l. 1200. Poročam za leto 1922/23 ima višji šolski svet v rokah, toda silno so ga pristrigali. Črtali so opravilne doklade šolskih voditeljev, nagrade in podpore; ukine se tudi večina študijskih dopustov; število učnih mest bo precej znižano. Sklepi zadnje seje so se izvršili: župnik Magajne je pobežnil iz svoje župnije in ne poučuje več verouka. Glede zdravljenja jeclajajočih otrok je predsedstvo dobilo strokovnjaka ravnatelja Grma, da sestavi poročilo in predloge o tem vprašanju. Naročilo, naj se zapove okr. šol. svetom, da kvalificirajo učiteljsko s polnimi redi, se je izvršilo. V zadevi preosnove šolstva v kmetijskem smislu, je dobil vsak član po naročilu zadnje zbornice po en izvod tiskanega načrta v roke. Vsi člani imajo v rokah statistični pregled o uspehih letošnjih matur na srednjih šolah v glavnem roku. Iz jako pregledno sestavljene tabele je posneti, da se je vršila matura na 18 zavodih, in sicer na 10 gimnazijah, 2 realkah, 5 učiteljskih in na ženskem liceju. Gimnazijskih abiturientov je bilo 217, realkinih 56, na dekliskem liceju 19, učiteljskih pripravnikov 147, in sicer 47 moških in 100 ženskih. Nadprodukcija učiteljev je že nastopila.

Interpelacije in samostojni predlogi.

Interpelacija kanonika Nadraha glede nekega pomožnega učitelja v Kočevskem okraju je postala brezpredmetna, ker se je dotični učitelj prostovoljno odpovedal službi. Šolski ravnatelj Anton Gnus je interpeliral o nastopih in govorih Ivana Vesenjaka, prof. na državnem moškem učiteljskem v Mariboru, ki na političnih, tako zvanih katoliških (?) shodih nesramno hujska zoper šolo in učiteljsvo in obrekuje Sokolstvo. In tak učitelj naj vzgaja učiteljski naračaj? Koliko časa bo učna uprava še mirno gledala in potrpežljivo prenašala take zlobne hujskarje. Samostojni predlog kanonika Vrabra se tiče preložitve velikih počitnic na bivšem Štajerskem. Kanonik Nadrah je predlagal pridelitev kateheta Franca Kogelja s I. deške meščanske šole v Ljubljani na osnovno šolo v Št. Vidu nad Ljubljano. Dalje interpelira kanonik Nadrah v zadevi resolucije UJU, ki so bile sprejete na II. pokrajinski skupščini na Bledu. Predsednik določa, da se bo razprava o vseh teh predlogih in interpelacijah vršila na koncu današnje seje. Priporočam, da se razprava o Nadrahovih in Vrabrovih predlogih ni vršila, ker člani večine višjega šolskega sveta niso hoteli poslušati Nadrahovih strastnih napadov zreltskih prismodarij, ampak so zapustili zbornico, seja je bila nesklepčna.

Predlogi za imenovanje srednješolskih profesorjev.

Višji šolski nadzornik dr. Poljanec poroča o predlozi za oddajo učiteljskega mesta za zgodovino in zemljepis na Mariborski gimnaziji, učiteljsko mesto za srborhvaščino na istem zavodu se vnovič razpiše.

Dalje se sprejme tropredlog za oddajo službe na I. državni gimnaziji v Ljubljani za klasično filologijo. Služba na moškem učiteljskem v Ljubljani za slovenščino se znova razpiše.

Učiteljska imenovanja.

a) Na meščanskih šolah: Stalno so nameščeni na dekliski meščanski šoli v Celju: Neža Sodnikova za I. skupino, Zofija Debelakova za II. skupino in Marija Lobetova za III. skupino. — Lobetova ostane v prihodnjem šolskem letu še v Soštanju in Lorberjeva na svojem mestu v

Volitve 3 članov za sestavo podrobnih poslovnikov: se prepusti ožjemu sosvetu, da po svoji previdnosti imenuje te člane.

Interpelacije.

Tov. Fran Črnagovi je interpeliral predsednika, kaj je organizacija storila v obrambo slučaja Josipa Kobala na šoli za slepe.

Po pojasnilu predsednika je bila sprejeta sledeča resolucija: Učiteljski delegatje zbrani na II. pokrajinski skupščini Udruženja Jugoslovanskega Učiteljsva — Povereništvo Ljubljana na Bledu dne 3. septembra 1922 predlagajo:

Višji šolski svet blagovoli nemudoma ukreniti vse potrebno, da loči ministrstvo Prosvete v Beogradu šolo za slepe sedaj v Kočevju popolnoma od uprave, io podredi sebi, uredi delokrog in pravo razmerje posvetnega učiteljstva in nastavi na šoli le kvalificirane učne osebe. Preišče naj se strogo zadevo nadučitelja Josipa Kobala ter mu v slučaju njegovega pravičnega postopanja izposluje vse pravice, ki mu pravno pritičejo na zavodu za slepe.

Glasovi javnosti.

Ob sklepu je izrekel predsednik županstvu na Bledu in vsem lokalnim faktorjem zahvalo na gostoljubnosti, ki so jo izkazali ob priliki zborovanja slovenskega učiteljsva. Časopisi so prinesli o skupščini obširnejša poročila, in sicer toponot vsi napredni dnevniki: Slovenski Narod, Napreč, Jutro in Jugoslavija, iz katerih je posneti, da tudi javnost pojmi velik pomen, ki ga imajo naše skupščine. —k.

va v Selnici ob Dravi, Eliza From pri Sp. Sv. Kungoti, Mara Vogrinčeva na Dobrni, Rozina Lebnova v Črešnjevcu — učno mesto za učitelje se ponovno razpiše: Franja Hribarjeva v Laporju, Fran Kogelnik v Črni — 2 učni mesti na tej šoli se ponovno razpiše: Uršula Flererjeva, Matilda Trampuševa in Antonija Vreševa v Dravogradu — eno učno mesto na tej šoli se ponovno razpiše: Rudolf Simon, Janko Gačnik, Olga Pečnikova in Ema Kotnik — Duhova v Guštanj — eno učno mesto na tej šoli se ponovno razpiše: Alojzija Vrečkova v Mežici — eno učno mesto na tej šoli se ponovno razpiše, oddaja enega odloži. Karel Doberšek, Ivo Močnik, Ida Pečnikova, Janja Lebič — Linhartova in Milena Močnik — Stresova v Prevaljah; Rudolf Mencin bo opravljal pisarniške posle pri okr. šol. svetu v Prevaljah; Eliza Kert na Tolstem vrhu, Olga Soršakova v Slivnici pri Mariboru; ministrstvu se priporočajo začasno pridelitev državni dežji stanici v Mariboru: Milica Jurkovičeva, Slavica Voinilovičeva, Olga Cvalitova in Alojzija Kožuha; nadalje stalno imenovani: Anton Fazanel na III., Vojteh Ipavec na I., Josip Kutin na IV., Leopold Pavlin na IV. in Anton Kutin na I. deški osnovni šoli v Mariboru; Katarina Smerud v Studencih pri Mariboru; Ljudmila — Ljčna v Gotovlah, Srečo Vitori v Središču, Milena Žagarjeva v Ljubecni — 2 učni mesti na tej šoli se ponovno razpiše: Anton Lenarčič v Pobrežju; službeno se prestestijo: Helena Semetova s Police v Sostro, Terezija Janežič z Roba na Polico in Marija Jugovič iz Žužemberka k D. M. v Polju. Učiteljica Hedvika Fohmova se prestestuje iz Št. Pavla pri Prebodu, službeni kraj določa višji šolski svet. Do prestestitve dobi dopust. Stalno katehetsko mesto na osnovni šoli v Novem mestu je dobil Tomaž Akvin Ottavi, katehetsko mesto na osnovni šoli v Kočevju se vnovič razpiše. Za učiteljice ž. r. d. so bile imenovane: Marija Hiltjeva v Domžalah, Jožica Brezgarjeva v Metliki, Pavla Vončinova v Črnomlju in Rozalija Gerbečeva v Legnu — Pod — Velko-Breznu.

Ponovni razpis služb.

Nadučiteljske službe v Starem trgu pri Kočevju, Dragatušu in Podzemlju ter učiteljske službe v Božjakovem, v Črešnjevcu, Črnomlju, Radovici, Podzemlju in Pod Velko se ponovno razpišejo, ker ni bilo prosilcev.

Za razpis 3 učiteljskih služb v Ločah pri Poljanah se spis vrne okrajnemu šolskemu svetu v Konjicah, da stavi nove predloge.

Združitev obeh šol v Kočevju.

Slovenska in nemška osnovna šola v Kočevju se združita v mešano osnovno šolo, ki bo štela 6 slovenskih razredov s 4 vzporednicami in 4 nemške razrede z 2 vzporednicami.

Pohvalno priznanje.

Ravnateljici in učiteljskemu zboru na I. dekliski meščanski šoli v Ljubljani se izreče na predlog mestnega šolskega sveta za lepe vzgojne in učne uspehe pohvalno priznanje.

Razveljavljenje naredbe, da oče in sin, ozir. hči ne smeta skupaj na isti šoli službovati.

Naredba, po kateri nista smela oče in sin oziroma hči skupaj službovati, se je razveljavila.

Ponavljjanje istega razreda na meščanskih šolah.

Ako je učenec ponavljal razred, pa je na koncu leta dobil v dveh glavnih predmetih nezadostni red, sme učiteljska konferenca njegov zopetni sprejem odkloniti. V neglavnih predmetih štejeta dva nezadostna reda za enega.

Sprejem srednješolcev v meščansko šolo.

Glede sprejema srednješolcev v meščansko šolo se je sklenilo, da sme dijak, ki je dobil na srednji šoli na koncu leta v tistih predmetih, ki se uče na meščanski šoli, prvi red, prestopiti v isti razred, v katerem je bil nazadnje na srednji šoli, iz I. razreda v I. razred meščanske šole, iz 2. v 2. iz 3. v 3. i. t. d. Nezadostni redi iz latinsčine, grščine in francoščine ne pridejo v poštev. Učenec, ki tudi iz drugih predmetov ni dovršil razreda, ali če ne more izkazati, da je s popolnim uspehom dovršil peto šolsko leto, se ne sme sprejeti v meščansko šolo.

Neobvezni predmeti na meščanski šoli.

Neobvezni predmeti na meščanski šoli so oni, ki so naštet v učnem načrtu. Tečaj za neobvezni predmet se otvori, ako se je zglasilo zanj 15 učencev in se ne zmanjša pod 10, pri glasnih na 6. Učenec, ki se je zglašil za pouk v neobveznem predmetu, mora obiskovati tečaj vse leto; imeti pa ne sme več kot 6 tedenskih ur pouka v neobveznih predmetih. Učitelj, ki poučuje neobvezne predmete, morajo imeti izpitje, določa se jim polna nagrada. Glasbo smejo poučevati tudi učitelji osnovnih šol. Pouk v neobveznih predmetih je brezplačen.

Časovni obseg dopoldanskega pouka.

Dopoldanski pouk na meščanski šoli ne sme trajati več nego 5 ur.

Odpustni izpiti.

Odpustni izpiti na meščanski šoli se delajo zadnji teden v šolskem letu. Taksa je 50 Din.

Prememba § 6. discipl. reda glede verskih vaj v srednjih šolah.

Glasom vidovdanske ustave se nihče ne sme siliti k verskim vajam. Zato se mora v smislu teh določil § 6. discipl. reda glede verskih vaj, na srednjih šolah sprejemati, ki naj se odslej glasli: Učenci, ki se udeležujejo šolskih maš in drugih verskih vaj, se morajo dostojno vesti in se ravnati po navodilih veroučitelja. Pred in po uku se opravi kratka molitev.

Predlog »Zdravstvenega odseka za Slovenijo«.

Nadzornik za srednje šole Jos. Wester je poročal o predlogih »Zdravstvenega odseka za Slovenijo«. Prvi predlog se tiče dijaških stanovanj. V začetku šol. leta naj posebna komisija pregleda dijaška stanovanja, če so primerna v zdravstvenem in moralnem oziru. Drugi predlog prepoveduje vsem dijakom pušenje tobaka in

obisk gostiln in kavarn razven v spremstvu staršev. Oba predloga sta bila sprejeta.

Obmejno šolstvo.

Veliko preglavico dela šolski upravi obmejno šolstvo, ker neradi gredo dobri učitelji službovati v te kraje. Sklene se, ministrstvu priporočiti naredbo, da bi na obmejnih šolah 2 službeni leti šteli za 3. Dobro učiteljstvo na obmejnih šolah naj se še posebe nagradi. Ciril Metodova družba se naprosi, da naj podpira te šole.

Poročilo vladnega tajnika dr. Stan-ka Majcna.

1. Ukinitve meščanske šole v Žalcu. Ker se niso izpolnili pogoji, ki jih je višji šolski svet zahteval za obstoj meščanske šole v Žalcu, ostane ukinitve v veljavi.

2. Razširitev šol.

Sprejmejo se predlogi za razširitev sledečih šol: v Zelmljah iz eno- v dvorazrednico, v Murški Soboti iz pet- v šestrazrednico, v Cankovi iz tro- v štirirazrednico, v Koprivniku iz dvo- v štirirazrednico, v Kočevju v šestrazrednico, v Teharjih iz štiri- v petrazrednico, v Beltincih iz pet- v šestrazrednico, na Trati iz dvo- v štirirazrednico, v Laškem iz pet- v šestrazrednico, v Štoreh iz tro- v štirirazrednico. Pri Sv. Bolfanku se ukine ekskursivna šola; na Fari — Prevalje — se ukine ekskursivna in prosonje ekskursivna v Lešah. Razširi se tudi enorazrednica v Mačkovich v dvorazrednico.

3. Ustanovitev novih šol.

Novo šole se ustanovijo: v Št. Ožbaldu, v Senovem pri Rajhenburgu, v Kostelu, v Češnjicah in v Pijavi gorici.

4. Prešolanje.

Prešolajo se: št. 11. Jelce, občina Dobje, v šolsko občino Žusem; sedem hiš iz šolskega okoliša Videm se prešola v šolsko občino Rajhenburg.

5. Sprememba službenega okoliša učiteljice ž. r. d.

Franja Arko, učiteljica ženskih ročnih del v Podsedri in Koprivnici, prevzame pouk tudi v Pečicah.

6. Prošnja reaktiviranje.

Prošnja Jos. Cugmusa, šol. voditelja v poklju, za reaktiviranje se odkloni.

7. Upokojitve.

Za stalno upokojitve se predlagajo: Slavka Čobal — Zinkova, učiteljica v Velenju, Jernej Črnko, nadučitelj v Šmarjeti ob Pesnici, Albina Lasbacher, začasno upokojena učiteljica v Selnici ob Dravi, Matija Smid, nadučitelj v Podgorju, Ivan Štibler, šolski voditelj pri Sv. Antonu na Pohorju, Matija Pečauer, šolski voditelj v Svitlem potoku — do upokojitve dopust, Ana Vidmar — Matko, učiteljica v Zibiki — do vpokojitve dopust. — Prošnja Karla Kosa, učitelja v Radmožančah za upokojitve se odkloni.

Interpelacije in samostojni predlogi.

Interpelacija ozir. predlog ravnatelja Gnusa, ki se tiče prof. Vesenjaka, je bil sprejet in se je sklenilo, da uvede predsednik višjega šolskega sveta preiskavo, ozir. disciplinarno postopanje proti prof. Vesenjaku. Samostojni predlogi kanonika Vrabra in kanonika Nadraha niso prišli, kakor že omenjeno, v razpravo, ker je postal zbor nesklepčen.

Vestnik meščanskih šol.

—c Učne knjige za jezikovno-zgodovinsko strokovno skupino v šolskem letu 1922/23.: I. V založbi Goričar & Leskošek v Celju je izšla Brinarjeva Slovenska vadnica. Vaje iz slovnice, pravopisa in spisa za višje razrede osnovnih šol in za meščanske šole. 2. Še tekom septembra t. l. izda kr. Zaloga šolskih knjig v Ljubljani Citanke za meščanske šole. IV. del (za nastavne razrede). 3. Brinarjeva »Zgodovina za meščanske šole« se je zaradi delne tiskarske stavke nekoliko zakasnila, vendar pa izide najbrž že koncem septembra ali vsaj tekom oktobra t. l.

—c Deška meščanska šola v Ptuj. I. Vpisovanje učencev za prihodnje šol. leto. Vpisovanje novih učencev se vrši v pisarni ravnateljstva Panonska ulica št. 5. blizu pošte. Novi učenci se vpišujejo: 11. in 13. septembra t. l. vsak dan od 8. do 11. ure predpoldne. Stari učenci se vpišujejo 11. in 12. septembra. Novi učenci naj priučesejo za vpisovanje: 1. Izpričevalo ljudske šole o dovršenem 5., 6. ali 7. šolskem letu. V glavnih predmetih, to je v računstvu in jeziku mora izpričevalo izkazovati dober red. 2. Krstni list in domovnice pristojne občine. 3. Sprejemni izpiti za II. in III. razred se vrše 12. in 13. septembra ob 8. uri. 4. V četrtek dne 14. septembra ob 8. uri je otvoritvena služba božja. Nato se zbero učenci v svojih razredih, kjer se jim prečita disciplinarni red in naznani urnik. 5. V petek dne 15. septembra se prične redni pouk. — Ravnateljstvo.

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

—t Gospodinjška šola v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto s 16. oktobrom t. l. Šola je šestmesečna in traja pouk do 15. aprila 1923. V njo se sprejemajo notranje in zunanje gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti najpozneje do 1. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinjške šole v Šmihelu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila glede preskrbine itd. Prošnja je priložiti rojstni list in zadnje šolsko sprčevalo.

—t Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu razpisuje svoj novi tečaj, ki se prične s pričetkom novembra t. l. Šola ima zimski in letni oddelk. Zimski oddelk je namenjen, zlasti kmetijskim sinovom iz nevinorodnih krajev, letni onim iz vinorodnih krajev. Na šoli, ki je ena najstarejših kmetijskih šol v naši državi so vse pance kmetijstva zastopane v obsežnem šolskem gospodarstvu. Ako dovrši učenec celotni in za njim pa drugi zimski tečaj, si pridobi v vseh panogah kmetijstva temeljito znanje. Zato priporočamo vstop v to šolo kar najbolje. Prošnje je vlagati do 20. septembra t. l. pri ravnateljstvu. Pogoji za sprejem so razvidni iz razpisa v našem listu in v 15. številu letošnjega »Kmetovalca«.